

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Šeststopenjska peti-
vrtja 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
zopust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnishvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 6 gl.,
za četrt leta 3 gl.,
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 41.

V Ljubljani v petek, 20. februarija 1885.

Tečaj II.

O preustrojbji ogerske gosposke zbornice.

Preustrojba zbornice magnatov je danes predmet, ki zavzema politično življenje naših sosedov onstran Litve. Uže več dni traje v poslaniški zbornici bitka govornikov, ki se z vsemi silami svojega duha vojskujejo deloma za, deloma proti vladnemu predlogu o preustrojbji gosposke zbornice. Albert Apponyi, Szilagy, slavni pesnik Jókai in v prvi vrsti Tisza imeli so govore, katere moramo prištevati najboljšim plodovom parlamentarske retorike. Boj v zbornici nadaljuje se v klubih in po časnikih, valovi javnega mnenja pluskajo krog poslaniške zbornice in skušajo vplivati na moze, ki sedé v njej. Vse, kar premorejo Madjari na duhovitosti in spretnosti, vse to se danes vporablja, da se vladni predlog pobija ali pa zagovarja, da se vabijo pristaši in iščejo bojniki za to ali ono stranko.

O principu samem, da se mora zbornica magnatov preustrojiti, se kreg sploh ne suče; v tem so vse stranke jedine, da se mora ta ustanova predrugačiti, ako hoče v bodočnosti zadostiti visoki svoji nalogi. Pač pa se strastno prepirajo o tem, kako naj se ta preustrojba izvrši. Predmet boja je sestava onega dela gosposke zbornice, ki ne obstoji iz dednih plemičev in cerkvenih dostojanstvenikov, temveč ki je prihranjen raznim zaslužnim možem ogerske krone. Kakor je to običajno skoro v vseh evropskih državah, predlaga vlada, da naj ima v bodoče kralj pravico, imenovati določeno število udov gosposke zbornice. Ozira naj se pri tem imenovanju na zasluge za domovino, znanost in občni blagor, na učenost in inteligenco sinov madjarskega naroda, v tem zmislu se glasi vladni načrt, in ta točka je ravno ona, kateri opozicija najhuje nasprotuje. Govorniki njeni povdarjajo, da bi imenovanje udov magnetne hiše iz svobodne te ustanove napravilo neko orodje, ki

bi ga imela vsaka vlada na razpolago. Zato oporekajo vladnemu predlogu, ki zahteva, da naj v bodoče vladar imenuje četrtino udov; opozicija noče priznati tolikega števila in dela na to, da bi se ostali udje pošiljali v zbornico pōtem — volitve! Boj strank, ki je uže pri volitvah v poslaniško zbornico jako strasten, naj bi se za naprej razširil tudi po gosposki hiši; zmagojoča stranka naj bi imela sredstvo v rokah, nasprotnega kandidata izpodriniti in na njegovo mesto spraviti lastnega pristaša. Duh strankarski bi odločeval; osebno znanje ter skušnje, učenost in spretnost bi ne prišle več v poštev, kjer se vrši strankarski prepir. Ako ima gosposka zbornica nalogo, da v burnih in viharjih dneh stoji na objektivnem stališču in brani višje interese — potem bi ta naloga v prihodnosti skoro nemogoča postala, če udje plemenite te skupščine prihajajo vanjo vsled navadnih volitev, kakeršne se vrše v poslaniško hišo. Ravno imenovanje za celo življenje bi bilo porok, da bode zamogla deska magnatov izvrševati svoj posel v takem zmislu, kakeršnega vidimo pri vseh enakih monarhičnih napravah našega kontinenta. Ako pa pride v porabo princip volitev, potem nastane deloma druga poslaniška zbornica, ki je zavisna od valov navadnega političnega življenja in ki nam nikakor ne podaje onega stalnega momenta, katerega reprezentujejo gosposke zbornice, pač ne v nesrečo konstitucionalnih naprav.

Iz govorov opozicije posnamemo, da tega principa tudi ona v obče ne zanikava; a če se bojuje s tolikim naporom, je glavni vzrok ta, da hoče Tisza delati preglavico in mu napraviti poraz — to je glavni namen opozicije in vsled tega njena strastna agitacija, ki se je sedaj vrgla posebno na ude zbornice magnatov, da bi jih pridobila za skupen boj zoper vladni načrt.

Listi nam poročajo, da se magnetje sami pridno posvetujejo o tem, kako bodo postopali nasproti novemu predlogu. Vodje opozicije so baje sklenili, da hočejo vladi na vsak

način delati sitnosti in v obče glasovati zoper načrt; še celo zoper pričetek specialne debate se bodo vzdignili. To stranko podpirajo oni udje zbornice, kateri so zaradi lastne osebe nasprotniki zakona. Novi predlog namreč jemlje marsikateremu ubožanemu plemiču, ki ne plačuje dovolj visoke svote davkov, pravico, sedeti v magnetni hiši. Leti se torej bojé za lastno eksistenco, in naravno je, da bodo vladi hudo nasprotovali, česar bi morebiti drugače ne storili, ko bi bili v boljših materialnih razmerah.

Na drugem stališču stojita zopet episkopat in aristokracija, ki sta sploh za preustrojbo zbornice. Sicer se med temi nahaja mnogo odličnih mož, ki ne odobravajo vseh točk vladnega načrta, a preverjeni so, da je reforma neobhodno potrebna. Vsi ti bodo glasovali za preustrojbo, ali vsaj za to, da se prične specialna debata, v kateri bodo predlagali marsikake spremembe. Vsi so nadalje jedini v tem, da se mora kroni obdržati pravica, voliti dosmrtné ude v magnetno hišo. Na ta način bode dežela osigurjena, da bodo v istini zaslužni možje sedeli v zbornici, ne pa strankarski kolovodje, ki odločujejo dnevno politiko. Posebno stališče zavzema grof Julij Andrassy, ki tudi pripoznava, da je skrajni čas za reformo gosposke zbornice. On pritruje vladnemu principu, da naj vladar imenuje dosmrtné člane, a poleg tega želi, da bi se število tachi udov nekoliko skrcilo in da bi jih ne bilo čez 60; ravno toliko pa naj jih volilci pošljejo v gosposko hišo, in sicer naj bi se volilo po komitatih; dežela bi se razdelila v posebne volilne okraje, in ti bi neposredno volili v gosposko zbornico.

To so glavni nazori, ki vidijo stranke v zbornici magnatov. Vsaka upa, da bode končna zmaga na njeni strani, kar je pa se vé da težko uže naprej preračunati. Gosposka zbornica ima več sto udov, kateri do sedaj še nikdar niso izvrševali svoje pravice in kateri še nikdar niso prišli v hišo. V tako važnem slučaju, ko se gre za njihovo politično življenje

Listek.

V Carigradu.

(Zlatorodov.)
(Dalje.)

Trdnjavsko zidovje.

1. Samotna hoja.

Stare zidove štambulske sem hotel sam obhoditi; to svetujem tudi vsakemu tujcu v Carigradu, zakaj prizor tolikih in tako samotnih podrtij vpliva globoko in stanovito le na onega, ako je ves pripravljen, ta vpliv v sé sprejeti in tiho spremljati svoje misli. Pot je bil dolg, morda kakih 15 italijanskih milj, ki ga je bilo treba peš prehoditi, v pekočih solčnih žarkih, po samotnih cestah. „Morda te bom“, dejal sem prijatelju, „uže na polu pota klical na pomoč kakor svetnika, ko me bo napala otožnost zavoljo samote; a vender pojdem sam, ker sem tako odločil. Izpraznim svoj možnjič, ako bi se primerilo, da bi hotel predmestni tat pogledati vanj, pa še dobro založim, da bi pohajajoč mir imel pred nadležnim tirjavcem. Zjutraj ob 8. uri lepega vedrega dne,

s ponočnim dežkom opranega, krenem proti mostu Sultanke Valide.

Namenil sem se, da pojdem iz Carigrada na blahernska vrata, obiti zidovje od Zlatega rogu do trdnjave Sedem turnov, vračati pa se po obrežju Marmarskega morja in tako obhoditi ves veliki trokut muslimanskega mesta.

Stopivši z mostu, obrnem se na desno ter grem v širono predmestje, zunanji Štambul imenovano, ležeče med zidovjem in luko, obstoječe iz bornih kočic, skladišč olja in lesa; ta del mesta je požar uže večkrat uničil. Množina majhnih stopnjic drži od tod v vodo, katere zatoni so polni bark in ladij. Po ozkih ulicah je polno bremenarjev, kolovri, oslov, kamel, čudnih ljudij, nerazgovetni šum in trušč, spominajoči te na kitajske luke in indovska morja, kjer se srečujejo narodi in robe dveh svetov. Zidovi, stoječi na tej strani mesta, so petkrat tako visoki kakor človek, obdani so s slemenimi, imajoči vsakih sto stopinj majhine štirivoglate trdnjave, večidel poškodovane; pa ta del štambulskih zidov je gledé umetnosti in spominov najneznatnejši.

Nato prehodimo Fanar, gredoč po obrežju, nagnetenem s sadnimi trgovci, s prodajavci

testenin, slaščic, ariza, rozolije in kuhinjami na planem, med tropami lepih grških mornarjev, ki so stali kakor sohe njih starih bogov. Potem obidem preširni zaton balatski, tiho predmestje blahernsko ter stopim iz mesta skozi vrata Egri-kapu (kriva vrata), ne daleč od Zlatega rogu. — To je brž povedano, a hoditi je bilo treba polu drugo uro, zdaj k višku zdaj doli, okolo močvirnih jezer in velikih luž, skozi neskončne ulice, pod temnimi svodovi, čez velike samotne prostore, brez vodnika razen minaretne rti na Selimovi džamiji. Na gotovem kraju se ti izgublja frankovski obraz in frankovska obleka. Na onem mestu prenehajo evropske kočice, pločnik, napisi na stacunah, imena ulic, nazadnje vsak delavski ropot. Čim dalje greš, tem grje te gledajo psi. Turški lopovi te opazujejo zmeraj predrznejše. Priproste ženske skrivajo obraz zmeraj bolj. Naposled se najdeš v popolnem azijskem barbarstvu. Izprehod dveh ur se ti zdí dva dni dolga pot.

Iz Egri-kapua zavijem na levo. Tu opazim nenadoma širok pas slovečih zidov, ki so branili Štambul s kopnega. Tri leta so pretekla, kar sem jih videl, pa kadarkoli se na nje zmislim,

ali smrt, bodo pač pohodili glavno mesto in se udeležili glasovanja. Za to je težko preračunati konečni izid. Ako zmaga volilna reforma v poslaniški zbornici, potem je še jako dvojljivo, bode li tudi prodrla v gospodski hiši. Mogoče je, da doživi jednako usodo, kakoršno je imel zakon o mešanih zakonih. Vsaj sedaj računa vsaka stranka, da bode zmagala in vsak dan se spreminjajo upi vladnih pristavev in opozicijskih politikov, vsak dan je boj bolj strasten in duhovi bolj vznemirjeni. In to je razumno, saj se gre za jedno glavnih podlag konstitucionalnega življenja onstran Litve, za preustrojbo zbornice, ki ima odločitveno besedo v ustavni državi. Za to občno zanimanje za to stvar, za to uporaba najboljših sil cele dežele!

Knez Bismarck in carina na žito.

Iz Berolina se poroča z dné 15. t. m. v „P. C.“: Debate o carinah na žito odločile so usodo naselbinske politike, v kolikor je zavisna od državnega zbora. Demokratska levica je pač nekaj časa mislila, da jej opozicija proti naselbinski politiki ne bode škodovala, če bi mogla provzročiti boj proti carinam na žito. Nadejala se je, da more nastopiti ono opozicijo brez škode, ker bode za izgubljeno popularnost našla bogato odškodnino v agitaciji, katera bode nastala pod parolo: „Proč s carinami na žito!“ Brezvspešnost z vsemi močmi pričetega gibanja proti carinam na žito je uže pokazala, da jej ne bode pridobila odpuščenja za protinaselbinske grehe. Konečni govori državnega kancelarja pri debati o carinah na žito odprli so opoziciji oči o tem, da bode s svojimi nadeji propala. Če se tudi sama ni spreobrnila, si vendar ne more prikriti, da njene zastarele, prostotrgovske teorije nikakor nimajo one prepričevalne moči in vpliva na narod, kakor pa na praktično življenje in trezno premišljenje realnega sveta se oslanja, joči dokazi kneza Bismarcka. Govori kancelarja bi znali ravno v tem zmislu biti velike pomembe. On je neusmiljen realist, katerega ne mogó omrežiti nikaki teoretični nauki, marveč se vedno drži realnega sveta praktičnih potreb ter neusmiljeno razdeva teorije, če niso z dejanskimi razmerami v soglasji. Tako zametava nauk o svobodni trgovini, o katerem se trdi, da je smoter kulture, češ, da se dobi vsa živila kolikor možno po ceni.

Vedno znižavanje cen mora kmetijstvo in vse druge produktivne obrtne uničiti, ker zgubijo milijoni ljudi vsled tega svoj zaslužek in bi nič več ne mogli zaslužiti. Načelu individualizma o svobodni trgovini, kateri goli interes posamičnega — in v to treba kolikor možno ceno pridobitev potrebščin — v prvi vrsti zahteva, stavlja nasproti načelo socija-

lizma, interes skupnosti. Vsak produktivni stan se mora varovati, da more živeti, in če se produktivni obrti med sehoj podpirajo in pospešujejo, ne dobivajo hasni samo gospodarji, marveč tudi vsi delavci in ves narod. Z mladostnim ognjem in zgovornostjo zagovarjal je kancelar te svoje na realni podstavi stoječe nazore in ti nazori niso samo v državnem zboru, celó njegovim nasprotnikom imponovale, marveč napravile bodo gotovo tudi med prebivalstvom globok utis. Svobodnjaška opozicija more pač uvideti, da se proti temu more boriti še s topim, neškodljivim orožjem in da se nje položaj vedno slabša. Ob teh odnosajih bodo pač rajši pustili nasprotovanje proti naselbinski politiki.

Iz Rima.

Z naravnost občudovanja vrednim stoicizmom pusti se opozicija vsak dan poniževati in pobijati, samo da bi ovirala železniško pogodbo, katera je uže dva meseca na dnevnem redu. Sicer je udobila uže prepričanje, da jej je nemóžno vreči predlogo, a skuša vsaj nje rešitev kolikor možno zavleči, in nje govorniki se zlorabno poslužujejo govorniške svobode, kajti pri vsakem članu poprimejo besedo ter po cele ure govorijo, ne da bi razvijali nove nazore. V slednjem času pa opoziciji tudi to postopanje ne zadostuje več. Našla je novo sredstvo, da razpravo zavleče, kajti pri rešitvi vsakega člana zahteva imensko glasovanje. Opozicija pri vsakem glasovanju po polnem propade, ker se nje predlogi zavračajo vselej z veliko večino. Vse to pa opozicijo silno malo briga; nji je na tem ležeče, da ovira delovanje vlade.

Spoznanje, da je ob takih razmerah vsaka vlada nemóžna, se vedno bolj razširja, in v merodajnih krogih se razpravlja vprašanje, če bi ne bilo umestno, da se s prizivom na deželo odstrani taka opozicija. Kakor se kaže, se bode to vprašanje kmalu rešilo v pozitivnem zmislu.

Navzlic temu manévrui pa se bode železniška pogodba vendar rešila še ta mesec ali vsaj začetkom naslednjega. Potem pride v posvetovanje o agrarnih zakonih. Potem pa bode vlada morala pomisliti, ali bi ne bilo bolje, mestu zasedanje skončati, razpisati glavne volitve. Za slednje se je uže skoro odločila in, tako se bode zbornica razpustila najbrže koncem marcija ali začetkom aprila. Ob zupanji, katero zdaj vlada uživa v deželi, ni dvojbe, da bode opozicija pri novih volitvah izgubila več mest.

So tri vrste zidov, ki sestavljajo orijaško stopničevje podrtinsko. Notranji zid, ki je najvišji, nosi v kratkih, enakih presledkih prav mogočne četverovoglate trdnjave, srednji zid je utrjen z majhnimi utrdbami. Zunanji zid je brez trdnjav, je prav nizek, ter branjen le s širokim in globokim obkopom. Ta obkop je bil nekda poln morja iz Zlatega rogu, zdaj pa rase po njem trava pa grmovje. Vsi ti zidovi so zdaj v veliko še taki, kakršni so bili, ko je bil Carigrad vzet. Popravki Muhameda in Bajazida II. so prav neznatni. Vidijo se še prelomi, ki so jih naredili velikanški Orbanovi topovi; vidijo se sledovi ovnov in metal, razdrtine podkopov, z eno besedo, vidijo se znamenja takih krajev, kjer so najbesnejše napadali in zdvojnjeje branili se. Okrogle trdnjave so skoro do tal podrte; trdnjave notranjega zidu še k višku štrlé, toda brez krovišč in voglov, podobne obsekanim deblom, poknjenim od zgoraj dolu, ali pa izdolbljenim na dnu, kakor kleči od morja izjedene. Gromotni kosovi zidu, ki so se privarili z bastij, leže na ravni srednjega in zunanjega zidu in na obkopu. Majhine steze se kačijo med kamenjem in zelmi ter se gube v temni senci visokega grmovja. Vsak kos zidu,

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

O potovanji cesarjeviča in cesaričine se je določilo: Odpeljeta se dné 23. t. m. naravnost v Pulj. Dohod tjá in slovesen sprejem dné 24. t. m. ob 10. uri dopoldne. Popoldne je svečan obed v kazini pomorščakov. Zvečer bodo ladije in pristanišče razsvitljeni. Dné 25. zjutraj zarano odpeljeta se na ladiji „Miramare“ naravnost v Krf. Tu ostaneta jeden dan, potem pa odideta v pristanišče v Pirej. Tam vzprejme jih grška kraljeva dvojica; na to odpeljejo se v Atene, kjer ostaneta v kraljevi palači 4 dni. Na to obiščeta otok Ciper in Rod, in se odpeljeta dalje v Beirut. Od todi se bodo priredili izleti na Libanou in Damask. Ko se vrneta, obiščeta Kotor, kjer se snideta s knezom črnogorskim. Potovanje bode trajalo 4 tedne.

Včeraj pričelo se je na Dunaji zborovanje in posvetovanje avstrijskih škofov o kongru in o katoliškem vseučilišču v Solnogradu. Zastopanih je 32 nadškofij in škofij. Predseduje kardinal knez Schwarzenberg. Pri shodu se je sklenilo, da se bodo vsa posvetovanja in sklepi obdržali tajni.

„Vaterland“ objavil je volilni oklic českega volitvenega odbora za nove volitve v razpuščeno brnsko trgovinsko zbornico. V oklicu se izraža nezadovoljnost ob uničenju prejšnje volitve, češ, da je bilo to postopanje neutemeljeno. Na dalje pravi, da se je proti uničenju volitve vložila pritožba pri upravnem sodišči, katero pa še ni razsodilo, vendar je vlada, ne ozirajoč se na to pritožbo, razpisala nove volitve: „In tako nam ne preostaje drugega nego podati se zopet na volilno bojišče, kjer smo si uže priborili zmago.“

V desetih hrvatskih volilnih okrajih, kjer so izpraznjena mesta poslancev, vršile se bodo volitve sredi meseca marcija. V Ogulinu kandiduje od narodne stranke kanonik Vučetić ter upa tudi zmagati. V Križi, kjer je Starčević spodrinil Miškatočiča, opozicija prav živo agituje. V Varaždinu, v Virovitici, Koprivnici in Petrinji kandidujejo povsodi Starčevićjanci.

Tuje dežele.

Med Nemčijo in južnoafriško ljudovlado (Transvaal) sklenila se je pogodba, katera uravnava trgovinske razmere med tema državama, določa pravice in dolžnosti državljanov; južnoafriška ljudovlada se je tudi obvezala, da bode izročevala zločince Nemčiji ter se držala rekvizijskih propisov v kazenskih zadevah.

Italijanski listi prinašajo neprestano poročila, kako se njih čete in mornarica oborožujejo za prekomorske misije. Po najnovejši

vselej se začudim. Ne vem, da bi bila kje drugje na vshodu tako skupaj zbrana velikost človeškega dela, veličajnost moči, slava stoletij, svetost spominov, žalost podrtin, krasota narave. To je pogled, ki te ob enem napolnjuje s čudenjem, spoštovanjem in strahom, prizor, vreden, da bi ga opeval Homer. Na prvi pogled bi se odkril in vskliknil: Slava! Veličanstveno! kakor pred neskončno vrsto poskodovanih velikanskih junakov.

2. Podrtine.

Obseg zidovja in velikanskih turnov sega tako daleč, kakor daleč nese oko. Zdaj se vzdiga, zdaj ponižuje, zdaj se vidijo vrhovi, zdaj dolovi, ter so zidovi tako nizki, kakor bi v zemljo lezli, tam tako visoki, kakor bi hoteli venčati hrib. Obseg ti kaže nepreštevno mnogo in raznih oblik podrtinskih. Sveti se v tisoč resnih barvah, od temnega, skoro črnega apna pa do gorkega solnčno žarnega rumenega. Zidovje pokriva najbujnejše zelenje, z vrhov in slemen viseče v vencih in kitah in šopih, vspenjajoče se do turenskih rti, zedinjajoče se v velikanske piramide, izpuščajoče se doli v slapičih, napolnjujoč vse prelome, pokovine, rove, ter sega celo na cesto.

ki stoji med dvema trdnjavama, je čudovita slika z zelenjem obrastenih podrtin, polna velikosti in veličanstva. Vse je gorostasno, divje, trdo, osorno, preteče, pokrito z veličajno in tožno lepoto, ki ti vzbuja strmenje in spoštovanje. Dozdeva se ti, da vidiš neskončno vrsto starih fevdnih gradov, ali pa ostanke onih čudesnih zidin, ki so obdajale bajna kraljestva vshodnje Azije. Carigrad devetnajstega stoletja je izginil; stojiš pred mestom Konstantinov, dihaš zrak preteklih stoletij; vse misli se vrté okolo dné velikanskega padca, pa obstaneš ostrmljen in prestrašen.

Vrata, na katera sem bil izšel in katerim Turki pravijo Egri-kapu, so bila prej ona glasovita vrata Kaligaria, na katera je zmago-slavno prihajal Justinijan, a pozneje Aleksij Komnen, da se polasti prestola. Pred njimi se razprostira muslimansko pokopališče. Prve dni obsedanja so bili semkaj postavili oni strahoviti top Orbanov, kateremu je streglo štiri sto topnikov, katerega je komaj premikalo sto volov. Vrata sta branila Božidar Kasisto pa Ivan Greant proti levemu krilu turške vojske, ki se je raztegala do Zlatega rogu. Od tod pa do Marmarskega morja ni več predmestij, pa tudi hiš ne; cesta vodi med

brzjavki iz Napolja dobile so vse oklopnice povelje, da morajo biti oborožene pripravljene, oskrbelo se je baje tudi že šatorov za 45000 mož. Nu, tem poročilom ni prav do pičice verjeti; malo pobahajo se radi državljani te male podjetne države.

Pariški listi bavijo se obširno z zmago generala Briereja ter mu posvečujejo hvalospeve. Na dalje bavijo se z vprašanjem, kako bi se mogla ta zmaga najbolje uporabiti. Večina listov je mnenja, da Kitajci nikakor ne bodo odjenjali, torej Francozom ne preostaje drugega, nego da dajo dinastiji Mandžujev sunek v srce ter da svojo moč obrnejo proti Peking. Vladi prijazni listi vspodbujajo kabinet k takemu postopanju. Tako piše na pr. „XIX. Siècle“: „Razen Tonkinga ne zahtevamo nič. V naši glavi se ne vzbuja vrtoglavi črtež, da bi si osvojili cesarstvo, dá, ni ne da bi zmajali dinastijo Mandžujev. S Kitajsko hočemo v miru živeti ter imeti kupčijske zveze, katere bi koristile vzhodu in zahodu. Če osvojitev Lang-Sona odpre oči našim sovražnikom ter se zdaj odločijo, z nami odkritosrečno in resno se pogajati — nam je prav; kajti v Tonkingu protilo se je že dosti francoske in druge krvi. Če pa Kitajska tudi zdaj neče postati pametna, se ne smemo obotavljati, marveč čim prej tem bolje storiti odločilen korak. Če bomo sami v Peking šli mir iskat, bode nam prihranjen denar in vojna. Kitajska bode pač razumela, da nas ne bode nič zadrževalo, ko smo uže na poti, da obiščemo drugič kitajsko glavno mesto.“

V Grški nastopila je ministerska kriza. Ministerstvo Trikupis je vložilo ostavko, ker se je opoziciji posrečilo pridobiti večino, da se je izrekla kabinetu nezaupnica. To zgodilo se je pri budgetni debati, ker se je pokazalo, da so skupni troškovi narastli od 45 na 85 milijonov.

Londonski telegram v „Voss. Ztg.“ poroča o podrobnostih o padu Kartuma, katere pa se ne ujemajo z dozdanjimi poročili. Telegram se glasi: „Očividec zatrjuje, da razen napada na Gordona in njegove spremljevalce ni bilo nobenega boja. Ženske in otroci se niso pomorili. Kdor izmed domačinov se je hotel udati ter izročiti svoje dragotine, odšel je lahko od tod nepoškodovan. Evropeci pa, med njimi več Grkov, kateri so delali v orožarni, so posekali; prizaneslo se je samo grškemu konzulu in nekemu evropskemu zdravniku. Garnizija je deloma ubežala. Mahdi prišel je še le tretji dan po osvojitvi v mesto. Čuje se, da je izdajalca Farag-pašo ukazal obesiti. Mahdi je baje Kartum kmalu zopet zapustil, da zbere novih bojnikov, ker je pri Abukleji najboljši del njegovih čet pal.“

Iz Paname se poroča, da delo pri prekopu prav počasi napreduje. Do zdaj se je komaj izvršila dvajsetina dela; stroji, kateri so

zidovjem in poljem; ničesar ni, da bi te motilo, premišljujočega podrtine. Dolgo sem hodil med dvema pokopališčema; med krščanskim na levi pod zidovjem, pa moslemskim na desni, ki je prav široko, ležeče v senci cipres. Solnce je pripekalo. Cesta se je vila pred menoj, bela in samotna, počasi v ravni črti se vpenjajoča do pod vrha. Na jedni strani se menjajo trdnjave za trdnjavami, da drugi pa grobovi za grobovi. Ne slišim družega, ko enakomerni topot svojega stopanja, časih tudi šušek velikega kuščarja v bližnjem grmu. Tako sem hodil dolgo, dokler ne najdem lepih četverovoglatih vrat, preseganih še s prav dobrim bokom, osmerokotnima turnoma ob vsaki strani. To so Jedrenska vrata (pri starih Grkih imenovana Polyandria), ki so se leta 628 pod Heraklijem ustavljala strašnemu napadu Obrov, katera sta proti Muhamedu II. branila brata Pavel pa Antonin Troilo Bokjardi, katera so pozneje služila zmagoslavju udomom in izhodom otomanske vojske. Ne pred menoj, ne za menoj ni nikogar; žive duše ni videti. Nenadoma prijezdita memo mene dva turška jez-deca, me zavijeta v oblak prahu, izgineta po Jedrenski cesti, potem pa spet nastopi globoka tihoča.

potrebni pri tem delu, da so se iskazali ne-sposobne, ker so za tamošnja tla preteški, ali pa so za odstranjevanje skal preslabi. V prvi vrsti pa je francosko upraviteljstvo prepočasno, manjka mu tudi potrebne preglednosti.

Razne vesti.

— (Redarstveniki kot svetilniki.) Tri leta uže opravljajo redarstveniki na Dunaji v desetem predmestju posel nočnih čuvarjev pri železniški postaji za blago, in sicer tako, da po dva moža med triurnim straženjem obhodita obširno progo tega kolodvora. Po najnovejšem predlogu postajnega načelnika bodo od zdaj naprej nosili ti čuvarji na prsih živo sveteče svetilnice, da jih bode postajni načelnik videti mogel.

— (Samoumor v blaznici.) Iz Pošte se poroča: Pretekli petek vstrelil se je v blaznici usmiljenih bratov prejšnji advokat Janez Baranyay. Dosedaj se ni moglo konstatovati, kako da je prišel do nevarnega orožja. Ko so ga v blaznico sprejeli, preiskali so ga po celem životu, pa niso ničesa pri njem dobili. Policija odredila je strogo preiskovanje. Sluti se, da je nesrečnemu revolver kedo notri prinesel, ali pa da se je tako malo nanj pazilo, da se je sam zamogel polastiti tega orožja.

— (Zakaj je časih brizgalnica dobra.) Iz Engelhardinga na Bavarskem se sledeči dogodek poroča. Te dni pripeljala se je vesela družba vriskaje na saneh v vas ter se vstavila pri neki gostilni, hoté pokrepčati se z jedjo in pijačo. Kmalu začelo se je popevati in plesati, in radosten krik, ki se je razlegal daleč na okolo, pričal je, kako srečni ljudje so se skup dobili. A to veselje ni predolgo trajalo. Prišel se je prepirček in s časoma pretap, kakor je to na Bavarskem baje zelo v navadi. Kozarci, sklenice in stoli padali so vse vprek po glavah in kmalu je tekla kri v potokih po tleh. A v trenutku, ko se je najhuje mahalo, odpró se nanagloma vrata sobe in začuje se s krepkim glasom dano povelje: „Začnite!“ Komaj je bila izgovorjena ta beseda, začela je ondotna požarna bramba iz vseh mehov, kolikor jih je imela, brizgati med vročerkvnike ledeno, mrzlo vodo. Pre-te je takoj prejenjal. Vsak tiščal je v kot, da bi se skril pred vodo ter se osušil. Župan tega kraja namreč poslal je mesto policije požarno brambo na mesto pretepa. Vspeh je bil gotovo dober in župan ni bil malo ponosen na to. „O jaz poznam svoje ljudi“, je rekel zadovoljen; „če bi bil pet redarstvenikov semkaj poslal, ne bi bili toliko opravi!“

— (Uradni sluga — kaznjenec.) Iz švicarskega mesta Calwa poroča se vesela dogod-bica, kako more priti mestu tatu v zapor uradni sluga, kateri ima nalog zapreti tatu. Sodnik v vasi je zapovedal slugi, naj žene zaradi tatvine obsojeno osebo v Calw — blizu tri ure hodá. Ob deveti uri dopoldne podala sta se na pot, a ker je imel uradni sluga silno žejo, šla sta med potom dvakrat v gostilno. Tu posedala sta precéj dolgo časa, kajti došla sta na določeno mesto še le pozno zvečer. Sodnija bila je zaprta, uradnih slug ni bilo nikjer, da bi bili prevzeli kaznjenca, in tako je šel uradni sluga zopet s kaznjencem v gostilno, kjer pa ga je premagal zaspanec. Med tem, ko je spal ta spanje pravičnega, popihal jo je kaznjenec, in ko je prišla sodnijska patrulja in našla uradnega slugo samega, odkazala je njemu stanovanje v sodnijski temnici, ki je bila prej tatu odločena.

— (Anarhisti.) Iz Pariza se z dné 11. t. m. piše: Policija prišla je te dni neki zaroti na sled. Danes zaprla je socialista Albrehta iz Nemčije in poznatega anarhista Morphija. Pri preiskavi, ki se je vršila v hiši prvega, nalotili so na pisma Reinsdorffa, ki je bil pred nekolikimi dnevi v Halleju obglavljen. Dobili so pri njem dalje tudi celo zbirko Mostove „Freiheit“ in več drugih anarhi-stičnih časopisov. Albrecht je baje voditelj nem-ških socialistov v Parizu. Pri Morphiju, ki je sin necega Angleža pa neke Francozinje, dobili so pisma ruskih nihilistov in nemških socialistov. Pričakuje se, da bodo kakih trideset tujih socia-listov zaprli.

— (Lov na leva.) Iz Msile v Algeriji se francoskim časopisom poroča: V obližji gorovja Msile obiskoval je uže delj časa lev ondotne na-

seljenca ter si jemal iz srede njihovih čed vsak dan toliko, kolikor si je njegov želoдец pozelel. Ker se je bilo naseljenecem bati, da pridejo na ta način sčasoma ob vso živino, zmenili so se, da se enkrat vzdignejo nad roparja ter se tako enkrat za vselej znebijo njegovega nadlegovanja. Podalo se jih je 23 oboroženih na nevarni lov. Prišedši do gozda, kjer je „kralj pušcave“ gospodoval, nastavili so se po štiri in pet skupaj na take staje, kjer je bilo pričakovati, da pride mimo. Bilo jim ni treba dolgo čakati. Prišel je mimo neke skale, za katero je bilo skritih pet lovec. Ti počakali so, da je prišel prav blizu, potem pa so vsi ob enem vanj vstrelili. Rujové zgrudil se je lev k tlam. Lovci misléč, da je mrtev, približajo se mu, a v tem trenutku vspnè se lev po konci, poseže s tace po tistem, ki je bil najbližji, nekem Sanchezu, očetu enajstih otrok, mu raztrga život ter mu z enim grizljajem zdrobi glavo. Sin nesrečnega skoči na leva ter ga jame z nožem mesariti, a zver imela je še vedno toliko moči, da mu je odtrgala eno rokó. Tudi še druga dva bila sta težko poškodovana in še le petemu, nekemu Judu, posrečilo se je prizadeti levu smrtno rano, s tem namreč, da mu je vstrelil v uho.

Domače stvari.

— (Logika goriških politikov) je zares čudna, kakor je čudna logika možakov ljubljanske „Narodne Tiskarne“, namreč trojice: Železnikar, Hribar, dr. Tavčar. Nek dopisnik z Goriškega, gotovo eden učenjakov ali vsaj privržencev goriške „Soče“, poroča „Slovencu“, da je občni zbor „Sloge“ v Gorici sklenil skrbeti za privatno slovensko ljudsko šolo, da zdaj še ne bo tirjal, da bi mesto goriško vzdrževalo slovensko ljudsko šolo, a čez par let, potem, ko bo ta šola uže urejena, da se bode pač sililo (čujte!) mesto, da prevzame slovensko šolo v svoje oskrbníštvo. Do tega je vse prav, pošteno in pametno. A v istem dopisu misli ta mož, da bi „moral človek skoraj obupati nad pravico, ako resno premišluje govorjenje in dejanja naše pravične vlade. V Ljubljani na vse pretege skrbi, da bi se kakemu nemškemu šolarčku ne skrivil las. V Gorici, v Celovci in v Mariboru pa hoče, daj naj imajo slovenski šolarji zavezan svoj slovenski jezik.“ Tako toži „Slovenec“ dopisnik, a zdaj pride cvet modrosti njegove. „V Gorici — tako piše namreč on črno na belem — vendar sodimo (pravi sodniki, podobni našemu dru. Tavčarju!), sodimo tedaj gledé ljubljanske ljudske šole, da ni vsega boja zakrivil deželni predsednik baron Winkler, temuč mi („Slovenec“ dopisnik) več dolžimo ministra za uk in bogocastje.“ (!) To je krasno! Deželni predsednik kranjski je kriv, in prebrisani dopisnik „Slovenec“ dolži nje, še bolj pa ministra za uk in bogocastje, zakaj? — zato ker silita ta in uni, da se ustanovi za Nemca v Ljubljani nemška šola na stroške mesta ljubljanskega. Isti dopisnik pa pravi zajedno, da se bode, potem ko bo šola slovenska urejena v Gorici, pač sililo tisto mesto, da prevzame to šolo v svoje oskrbníštvo. Toda s kako pravico za božjo voljo! hoče ta revež zahtevati od mesta goriškega, da prevzame šolo slovensko, če misli, da je deželni predsednik baron Winkler z ministrom vred kriv, ali da dela krivico stem, če sili na to, da napravi mesto ljubljansko na zahtevanje blizu 6000 Nemcev za njih otroke nemško šolo? To je vam logika! Gorjé nam s takimi modrijani! — Dopisnik „Slovenec“ pa hoče tudi pokazati svojo velikodušnost s tem namreč, da nam je povedal, da je „bil baron Winkler vedno zvest sin slovenskega naroda in da je mnogo koristil (se vé da zdaj nič več ne koristi) Slovenem“. Kako milostljivo! No, naš deželni predsednik gotovo ne potrebuje hvale iz takih ust, od moža s tako logiko. — „Res je — tako tudi modruje „Slovenec“ dopisnik — da naša (ljubezniva!) „Soča“, vaš „Narod“ in „Slovan“ (škoda, da je mož pozabil na „Brenceljna“ in „Škrata“) deželnega predsednika ostro sodijo, ali mnogi, mnogi, velika večina želimo, da bi uže bilo konec prepira (kako ginljivo!), ki uzrokuje mnogo škode, a malo dobička.“ Pa kdo je vzrok prepira? Kdo ga je začel? Morda naš deželni predsednik? Če so njegove sodbe in naredbe krivične, zakaj ne iščete

pomoči pri višjih sodiščih, saj jih imamo dovolj v Avstriji, potem bo kmalu konec prepira, vsaj od naše strani; če pa niso krivične, če so postavne, če nimate srca, da bi klicali, kakor ste uže večkrat žugali, na pomoč ministerstvo, upravno in državno sodišče, čemu toliko zlobudranja, toliko ropotanja? Ali mislite, da bode naš deželni predsednik sodil po postavah, ki si jih vi sami delate, ali pa ki jih imate v svojih možganih? — Sicer se nikar ne čudimo, da „Slovenec“ goriški dopisnik tako sodi o tukajšnjih razmerah, ki jih tako pozna, kakor razmere španskih vasi; a čuditi se moramo, da njegove dopise, s katerimi se le ljudstvo moti, sprejema „Slovenec“, ki mora vendar poznati stvar, kakršna je, ali pa, če je še vedno ne pozna, bi se vendar lahko dal, če bi hotel, o nji poučiti.

— (Ravnateljstvo c. kr. ljubljanskega gimnazija) prevzel je takoj s početkom drugega tečaja, minulo sredo, novoimenovani ravnatelj g. J. Šuman.

— („Literarno-zabavni klub“) ima jutri zvečer ob 8. uri svoj jour-fixe v hotelu „pri Maliči“.

— („Sokolove“ maskarade) dohodki z globo vred znašajo 587 gld. 50 kr.

— (Slovensko gledališče.) Prihodnja slovenska predstava bode v nedeljo dné 1. marca t. l., in potem bosta v prihodnjem mesecu še dve slovenski predstavi (jedna na nedeljo, druga na delavnik). Določena je bila predstava sicer na 22. dan t. m., a ker pride operni pevec v Ljubljano ter bode tri dni zapored nastopil v nemškem gledališču, prosilo je ravnateljstvo dramatično društvo, da je izvolilo odstopiti 22. dan t. m. za nastop gostu.

— (Filharmonično društvo) priredi v nedeljo, dné 22. t. m., ob polu 5. uri popoldne v redutni dvorani koncert z zelo zanimljivim sporedom. Vspored izvajali bodo gg. J. Gerstner, Ernest Pfeifferer, Gustav Moravec, Teodor Luka in Josip Zöhrer. Vstopnina za osebo 1 gld.

— (Izneverila) sta dva učenca tukajšnjemu pekovskemu mojstru 10 gld., potem pa jo potegnili iz Ljubljane.

— (Nesreča na železnici.) Kakor se nam piše iz ljubljanske okolice, dobil je v noči od 14. na 15. februarja železnični čuvaj J. Šetina delavca Andreja Barago iz Mednega v rovi ob železnici z zdrobljene nogo ležečega. Baraga je od začetka trdil, da je le padel ter si nogo zlomil. A ker so bili sledovi, iz kojih se je dalo sklepati, da je bil od vlaka povožen, udal se je končno tudi sam, da mu je kolo šlo čez nogo ter mu jo zdrobilo. Prenesli so ga v bolnico. Zakaj je tajil, da je pod vlak prišel, ni znano.

— (Uboj.) Iz Domžal se nam piše: Dnó 16. t. m. pilo je več fantov iz Trzina v neki tukajšnji prodajalnici žganje. Popoldne podali so se v Stob in so tudi tam še pili. Ob 8. uri zvečer pa so se vzdignili, hoté odpraviti se domov. A ko so kričaje stopali čez vas, napadejo jih domačini z gnojnimi vilami ter jih prično obdelavati. K. Gregorec bil je pri tem tako hudo ranjen, da je dve uri po pretepu izdihnil dušo. Trije hudodelci so uže pod ključem, drugih pa še iščejo, ker v temi ni bilo mogoče vseh zapaziti.

— (Požarna kronika.) Iz Višnje Gore se nam piše: Dnó 9. t. m. zvečer ob 8. uri nastal je v bajti Frana Niklerja na Vrhu ogenj, ki je vpepelil poslopje, nekaj krme za živino in nekoliko žita. Škoda ceni se na 350 gld. Zavarován bil je Nikler pri banki „Slaviji“ za 300 gld.

— (Potres.) Iz Šempetra pri Rudolfovem se poroča: Dnó 18. t. m. zjutraj ob polu 7. uri in 5 minut čutili smo tukaj mal potres.

— (Dinamit ukral) je neznan tat v premogokopu v Globokem, okraj brežiški. Razen dveh funtov dinamita vzel je tudi užigalno pripravo.

— (Umrli) je včeraj zvečer v Trstu baron Karol Rittmeyer v 64. letu svoje dóbe.

— (Nesreča.) Iz Trsta se poroča: Minoli teden imeli so tukaj garnizujoči vojaki polka št. 97 v Proseku vaje v streljanji. Nesreča pa je hotela, da se je nek prostak po neprevidnosti vstrelil. Pogreba udeležil se je tudi slučajno tam navzočni generalmajor Groller Ljubljane.

— (Iz Gorice) se poroča: Na pustni torek nastal je po končanem plesu v dvorani Makuca ogenj. Ker so prihiteli brzo na pomoč ognjegasci, posrečilo se je, omejiti ogenj. Dvorana je pogorela.

— (Nenadna smrt.) Iz Celovca se poroča: Dnó 14. t. m. umrl je tukaj konceptni praktikant pri celovškem finančnem ravnateljstvu gosp. Hilarij Stich. Ker je nenadno umrl, se je njegovo truplo sodnijsko preiskalo in našli so na glavi 6 do 7 centimetrov dolgo razpoko na črepinji. Izvršil se je najbrže uboj, in pričela se je uže preiskava; kdo so zločinci se ne vé še. Truplo njegovo našli so namreč na stopnicah neke plesne dvorane ležeče; domneva se, da si je Stich, da-si ni bil na ples povabljen, hotel siloma priboriti vhod, a da so ga pri tem tudi s silo odbili.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

London, 20. februarja. V górenji zbornici izjavil je Granville, da se nadeja, da se bode kmalu rešilo egiptovsko finančno vprašanje. Politika v Sudanu ostane nespremenjena; Wolseley, kateremu se je pustila prosta roka, je dobil nalog, da uniči Mahdija. V dolenji zbornici je izjavila vlada, da se bodo britske čete umaknile do Gakdula, ali najbrže do Meravija. Princ Hassan spremlja Wolseleya kot civilni komisar. Med vladnimi predlogami je tudi predloga gledé federacije avstralskih nasebin.

Budimpešta, 19. februarja. Maurus Jókai vzprejel je povodom svojega šestdesetega rojstvenega dneva čestitke od Petőfičevega društva, društva pisateljev in umetnikov, od uredniškega osebja „Nemzetovega“ in od poročevalcev dunajskih listov. Popoldne ob 3. uri vzprejel je Jókai deputacijo vseučiliščnikov.

London, 19. februarja. Vlada bode danes poročala obema zbornicama o egiptovskih razmerah. Northcote bode predlagal nezaupnico zaradi egiptovske politike.

Telegrafično borzno poročilo

z dnó 19. februarja.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	83:70
„ „ „ srebri	84:10
Zlata renta	107:30
5% avstr. renta	99:40
Delnice národne banke	866:—
Kreditne delnice	305:30
London 10 lir sterling	124:20
20 frankovec	9:80
Cekini c. kr.	5:81
100 drž. mark	60:50

Uradni glasnik

z dnó 20. februarja.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. okrajni sodnji kamniški za katastralno občino Godič; poizvedbe dnó 23., 24., 25., 26. in 28. febr., dalje 2., 3., 4. in 5. marca; — pri c. kr. mestni deleg. okrajni sodnji novomeški za katastralno občino Družinska Vas; poizvedbe dnó 28. februarja.

Tujci.

Dnó 18. februarja.

Pri Maliči: Ficht, trgovec, z Dunaja. — Elsbacher, trgovec, s hčerjo, iz Laškega trga. — Terpotitz, rudarski vodja, iz Trbovelj.
Pri Slonu: Wenzl, trgovec, in Stein, trg. potovalec, z Dunaja. — Neuberg, trg. potov., iz Pečuha. — Globotschnigg, trg. potov., iz Kranja.
Pri Virantu: Vigelo, zasebnik, iz Bistrice.

Umrli so:

Dnó 19. februarja. Fran Gostič, sín paznika v kaznilnici, 11 mes., Lončarska steza št. 6., raztvorba krvi in davica.

Srečke

z dnó 18. februarja.

Praga: 81 52 69 72 27.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
19. febr.	7. zjutraj	731.79	— 3.4	bzv.	megla	1.40
	2. pop.	735.13	— 5.2	vzh. sl.	obl.	dež.
	9. zvečer	734.86	— 2.8	„	„	„

V
Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni
se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: **Deseti brat.** Cena 1 gld.
II. „ **Pripovedni spisi:** Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.
III. zvezek: **Pripovedni spisi:** Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovska sodba. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštnino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 5

Blago za obleke

le iz trajne ovóje volne, za moža srednje velikosti

310 metrov { za gld. 4,96 iz dobre ovóje volne;
za „ 8, — „ boljše „ „
jedno obleko { „ 12,40 „ jako fine „ „

Popotne ogrinjače, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12. — Najfineje obleke, hlače, prevlekače ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tifl, loden, komis, predenino, cheviot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvien, toskin priporoča

Ustanovljeno Jan. Stikarofsky — 1866 —

fabriška zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojstrom **nefrankovano.** Pošiljajte proti povzetji čez 10 gld. franco.

V zalogi imam sukná vedno za več nego 150 000 gld. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo suknenih **ostankov**, dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej primoran, take ostanke po **jako nizkih fabriških cenah** razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostankov **ni možno** razpošiljati **vzorkov** na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi **sleparija**, ako firme suknene blaga inserirajo suknene ostanke; v tacihi slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostankov, torej je namen takega postopanja očividno. (7) 24—3

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopisi vzprejemljó se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.

V našem založništvu je izišel na svetlo drugi, pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo 2 gld., nevezane 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.